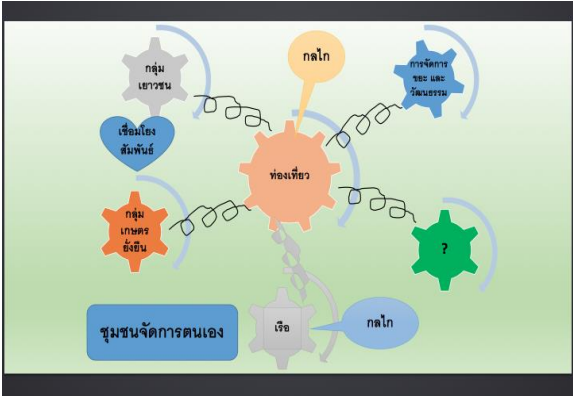
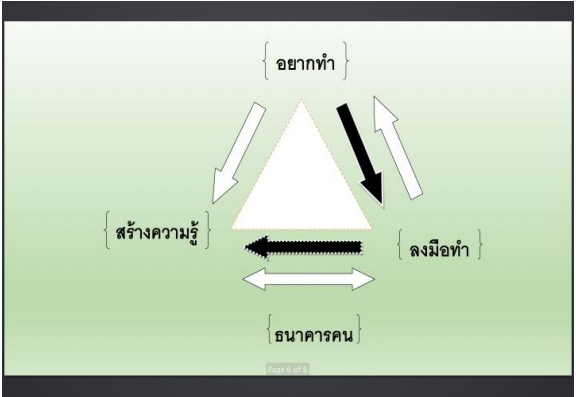
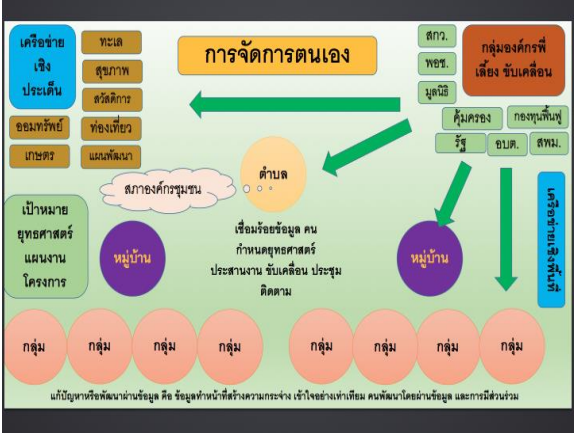

กิจกรรม	กระบวนการ	รูปภาพ
<u>เติมแนวคิดชุมชน</u> <u>บริหารจัดการตนเอง</u>	คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ (พงษ์) <u>เครื่องมือการทำโครงการระยะที่ 2</u> ตั้งแต่เข้าจากการที่มูลนิธิสยามกัมมาจลได้พูดถึงโอกาสทางการเรียนรู้ ซึ่งพอจะเห็นภาพ RDMS ชัดมากในส่วนของการขั้นตอนกระบวนการนั่นคือ การขับเคลื่อนแต่ละขั้นตอนมีกระบวนการที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์สังเคราะห์ได้ว่า จะเห็นตัวละครหลักๆ ที่เดินต่อไปได้ เช่น ยกกระดานในหมู่บ้านการขับเคลื่อนของ อสม. เรื่องเหล่านี้ เรื่องขยะ เรื่องถุงยางอนามัย ซึ่งจะเห็นว่าต่อไปหาก อสม. จะยกกระดานในหมู่บ้านต้องมีประสิทธิภาพในเรื่องสุขภาพที่จะเอาเป็นมาเป็นตัวตั้ง พอ ชรบ.แรกๆ จะมีหน้าที่รักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านแต่ตอนนี้จะเป็นว่า ชรบ.กลายเป็นผู้คุมกฎดูแลระเบียบและทรัพยากรรวมถึงการพึงระวังสึนามิ ทำให้บทบาทของชรบ.ชัดขึ้น อย่างกรรมการมัสยิด เยาวชน จะมีบทบาทที่ชัดเจนขึ้นจากกระบวนการขั้นตอนนี้ นายพิเชษฐ์ เบญจมาศ (เชษฐ์) มีใครอยากแนะนำอะไรไหมว่าจะมีเพิ่มหรือลดยังไงอีกบ้าง ตัวแทนชาวบ้าน ผมเห็นว่า คนในหมู่บ้านจะมีความรู้ไม่มากนัก บางคนจบระดับ ป.4หรือป.6 ภาษาอังกฤษไม่เข้าใจเท่าไร ซึ่งในเรื่องของ RDMS บางทีอาจจะไม่ชัดเท่าไร แต่หากเป็นภาษาไทยจะเห็นเป็นลำดับเหตุการณ์และเห็นเป็นขั้นเป็นตอนมากกว่า นายพิเชษฐ์ เบญจมาศ (เชษฐ์)	 คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ (พงษ์) นายพิเชษฐ์ เบญจมาศ (เชษฐ์)

กิจกรรม	กระบวนการ	รูปภาพ
	แนะนำหน่อยว่าจะให้เพิ่มหรือลดอะไรเพื่อช่วยในการทำงานมากขึ้น คุณสมบัติหลักวิเคราะห์ ถ้ามองประเด็นแล้วตอนนี้มีใครคิดออกหรือยังว่าหมู่บ้านเราจะทำอะไรยกมือหน่อยครับ วิธืมองว่าจะเราจะขับเคลื่อนงานสร้างชุมชนมีกี่วิธี 1. ใครเห็นอะไรมีประเด็นอะไร 2. ให้ดูผู้เกี่ยวข้องว่ามีเยอะไหม ถ้ามีผู้สนับสนุนหรือเห็นด้วยเยอะก็ถือว่าดีน่าสนใจ ย้อนกลับไปตะกี้มีหลายกลุ่ม ลืมข้อมูลสำคัญบ้างไหมมีข้อมูลที่สามารถนำมาแตกแขนงได้มากมาย ให้นานามาวิเคราะห์ดูว่าเราจะทำอะไรเรื่องไหนเรื่องชุมชนจัดการตัวเอง ผมไม่ได้ไปเรียนที่ไหน ไม่ได้ไประนองไม่ได้ไปตรัง ยกกรณีกลุ่มท่องเที่ยวมาเป็นตัวอย่างว่า หากชุมชนบริหารจัดการตัวเอง เราต้องดูถึงการท่องเที่ยว เขามีการวิจัยเรื่องท่องเที่ยว ซึ่งก่อนหน้านี้มีการจัดการทรัพยากร จับอวนหลักอวนรุน พอมาช่วงหนึ่งช่วงสินค้ามี ได้ไปศึกษาข้อมูลตัวอย่างจนเกิดเป็นกลุ่มท่องเที่ยว ซึ่งมีการวางแผนมีการพานักท่องเที่ยวไปเที่ยว และพอนักท่องเที่ยวเยอะก็มีการรวมกลุ่มเรีอรับจ้างเพื่อจัดระเบียบวินัย มีเครื่องมือมีชูชีพ มีการพูดคุยเพื่อปรับค่าโดยสารให้ตรงกัน จากนั้นคือจัดระเบียบเรื่องการห้ามนักท่องเที่ยวนำสุราเข้ามาในหมู่บ้านซึ่งเป็นหมู่บ้านมุสลิม เพราะต้องทำความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวด้วยถึงกฎระเบียบในหมู่บ้าน ซึ่งหากมองในเชิงสังคมอาจจะมองว่าการนำเหล้าหรือสุราเข้าไปกินในหมู่บ้าน อาจจะไม่ผิดกฎหมาย แต่นี้คือกฎระเบียบชุมชนที่ต้องเคารพ จึงต้องมีการพูดคุยกันในหมู่บ้านโดยมี อบต.มีผู้ใหญ่บ้านผู้เกี่ยวข้องหรือจนได้ข้อสรุป โดยมีทหารเข้าร่วม	

กิจกรรม	กระบวนการ	รูปภาพ
	เครือข่ายเฝ้าระวังตั้งป้อมถึงการนำเหล่าสุราเข้ามาในหมู่บ้าน ซึ่งพอตั้งป้อมตรงนี้เขาก็พากันเอาเหล้าไปกินหมู่บ้านอื่น หมู่บ้านอื่นก็ตั้งป้อมด้วย จนได้รับแรงกระเพื่อมจากหลายหมู่บ้าน ส่วนเรื่องขยะถุงพลาสติกก็มีเยอะมาก จากนักท่องเที่ยวที่นำเข้ามา เรื่องระบบจัดการต้องมีการจัดการเรื่องการเก็บขยะคือต้องมีถุงดำแล้วเก็บเงิน 20 บาท ซึ่งได้เงินมา 12,000 บาทแล้วนำมาบริหารจัดการในส่วนของจ้างคนเก็บขยะ จ้างคนเฝ้ายาม ซึ่งเป็นระบบการจัดการ แรกๆผู้ใหญ่บ้านอาจจะไม่เห็นด้วย จึงทำกันเองในหมู่บ้านแต่ตอนนี้ผู้ใหญ่บ้านเห็นด้วยจึงกลายเป็นงานบริหารหมู่บ้านไปเลยเป็นงานฝ่ายปกครอง ซึ่งมีหลายงานอย่างเกษตรอินทรีย์ด้วยและในอนาคตยังไม่รู้ว่าจะเป็นอย่างไต่อไปอีก ขึ้นอยู่กับว่าใครเป็นคนขับเคลื่อนและจะมีกุญแจสำคัญอยู่ กลไกกลางจะเป็นตัวขับเคลื่อนกลไกย่อยลงไปอีกเป็นตัวทำงานแก้ปัญหาอย่างเรื่องขยะ กลไกกลางจะทำหน้าที่เชื่อมโยงให้เห็นภาพของหมู่บ้านของพื้นที่ กลไกกลางจะเชื่อมร้อยเรื่องราวของหมู่บ้าน กลไกข้างๆจะเป็นตัวแก้ปัญหาภารกิจของกลุ่ม ซึ่งมีงานบางงานที่จะอยู่นอกภารกิจกลไกกลางจึงต้องคิดแก้ไข นี่คือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแล้ว ในหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านมีอยู่แล้ว ถ้าจะจัดการตัวเองมีองค์ประกอบคือ 1. ต้องมีการจัดการหลายเรื่อง 2. ต้องมีคนหลายคนซึ่งต้องมีหลายบทบาทหลายภาคส่วนที่เข้ามาข้องเกี่ยว 3. ต้องมีกลไกกลางในการเชื่อมโยง คือชุมชนจัดการตัวเองต้องมีการเชื่อมโยงเอามาลิสแล้วค่อยๆจัดการทีละเรื่อง ถ้าหลายเรื่องหลายคนแล้วตะกี้มีการแตกประเด็นใหม่ใหม่ว่าแต่ละคนมีประเด็นอย่างไรจากนั้นจึงเอาข้อมูลเหล่านี้ไปพัฒนาพอหลายๆกลุ่มก็เป็นหมู่บ้าน กลไกหมู่บ้านข้อยังงี้ก็แล้วแต่จะต้องร้อยเรื่องราวมีเป้าหมายมีแผนการรองรับ หลายๆ หมู่บ้านร้อยเป็น	

กิจกรรม	กระบวนการ	รูปภาพ
	ตำบลมีสภาพตำบล ซึ่งเรื่องบางเรื่องไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยคนเดียวหรือคนในหมู่บ้านเดียว บางเรื่องต้องรวมตัวกันเป็นจังหวัดเป็นอำเภอเพราะบางเรื่องต้องขึ้นอยู่กับนโยบาย ถ้าจะจัดการตัวเองต้องมีกองทุน อย่างอบต., อสม.มูลนิธิสภาพพัฒนา ภาครัฐทั่วไป บางแห่งสนับสนุนหมู่บ้าน สนับสนุนตามยุทธศาสตร์ของพื้นที่นี้คือชุมชนจัดการตัวเอง แต่ถ้าคนในหมู่บ้านไม่คิดจะจัดการตัวเองกองทุนก็เสียเปล่า ซึ่งการมีโครงการต่าง ๆ นั้นเราทำงานเพื่อสร้างบ้านเราเพื่อพัฒนาคนในชุมชน เราไม่ได้ทำงานเพื่อกองทุนหรืออะไร ซึ่งกองทุนที่ว่าเขาจะเข้ามาช่วยสร้างกับเราด้วย นี่คือมุมมองที่ต้องคิดในอนาคต อย่างมีโครงการว่า 368 วันสร้างฝันสตูลของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ไม่ได้เป็นคนพื้นเพที่นี่ ไม่มีใครมาถามว่าเราต้องการอะไรเราฝันอะไร นั่นคือการพัฒนาที่คิดมาจากคนนอก แต่ในครั้งนี่เราต้องการให้เกิดการพัฒนาที่คิดมาจากคนในบ้านเราในการจัดการตัวเอง จึงต้องตอบให้ได้ว่าเราต้องการให้บ้านเราไปในทิศทางไหน ยังไง นั่นคือการวิเคราะห์ สิ่งสำคัญในการวิเคราะห์คือการนำเอา ชุมชน วัฒนธรรม มาเป็นตัวคิด วิเคราะห์ภัยคุกคาม ทุนข้ามชาติที่จะเข้ามา เราต้องจัดการตัวเอง งานครั้งนี้เราพัฒนาคนภายใต้ข้อมูลเพื่อให้เขามีกลไกในการแก้ปัญหาที่จะขับเคลื่อนเรื่องต่างๆ หลายเรื่องนี่คือเครื่องมือที่สำคัญของเรา ความสำเร็จคือการสร้างคน นี่คือหลักคิดของระยะที่ 2 งานสีนํามิรอบนี้	

กิจกรรม	กระบวนการ	รูปภาพ
	คุณชีวัน ชันธรรม (พี่ต๋อง) <u>เติมการมองเครือข่าย</u> จะมายายความให้ชัด เพราะนี่เป็นสิ่งที่เราต้องเดินอีก 18 เดือน ดังนั้นตรงไหนที่เป็นความสงสัย ต้องคุยกันก่อน บางเรื่องที่เรากังวลอาจจะมีคำตอบ ในส่วนของงานระยะที่ 2 ต้องมีคน และมีกลไกสร้างความเชื่อมโยง จากที่วิเคราะห์ RDM และ RDMS แต่ละชุมชนวิเคราะห์แล้วจะเห็นว่าแต่ละชุมชนทำประเด็นที่ต่างกัน แต่พอวิเคราะห์ออกมาเป็น RDMS ก็เห็นว่า แม้เราจะทำในเรื่องที่ต่างแต่ว่าทุกเรื่องที่เราทำจะประกอบด้วยกระบวนการ 3-4 ส่วน ไม่มีชุมชนไหนที่วิเคราะห์มาแล้วมีแค่ R จะเห็นว่ากระบวนการทำงานในระยะที่ 1 ของเรามี 3 ส่วน 1. ความรู้ 2. ข้อมูล 3. ลงมือทำ สร้างกระบวนการขับเคลื่อนต่อเชื่อมโยงไปสู่คนที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการขับเคลื่อนอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน ดังนั้นงานระยะที่ 2 ก็ใช้แบบเดิม แต่ต้องขึ้นอยู่กับทุนเดิมที่มีอยู่ในระยะที่ 1 สำหรับชุมชนที่ทำ R ระยะที่ 1 มาอย่างเข้มข้น เก็บข้อมูลเก็บความรู้มาอย่างเข้มข้น ในระยะที่ 2 ก็จะออกแรงน้อยเพราะเราทำทุนเดิมมาดี เก็บเพิ่มบางเรื่อง อาจจะไปที่ D และ M ก็ได้ บางชุมชนอาจจะลงมือเยอะ แต่ในส่วนของการเก็บข้อมูลอาจจะน้อยงานระยะที่ 2 ก็จะต้องให้น้ำหนักในเรื่องของ R มากขึ้น ควบคู่ไปกับ D และ M ที่จะต้องทำ	 คุณชีวัน ชันธรรม (พี่ต๋อง)

กิจกรรม	กระบวนการ	รูปภาพ
	จะเห็นว่าหลายเรื่องที่ทำ RDM ยังคงใช้อยู่ ส่วนในเรื่อง S ที่เราได้วิเคราะห์มากับคนที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่าหัวข้อภายใต้สิ่งที่เราทำแต่ละเรื่อง คนที่เราวิเคราะห์ออกมาไม่ได้ทำในบทบาทเดียวกัน บางคนเป็นคนให้ข้อมูล บางคนเกี่ยวข้องในลักษณะของเป็นคนเก็บข้อมูล หรือเป็นผู้สนับสนุน การทำงานในระยะที่ 2 ที่ต้องเข้าไปบทบาทของแต่ละคน อาจจะเปลี่ยน วางบทบาทให้ตรงกับเหมาะสม กลไกที่ต้องก่อไว้ให้แข็งแรง ถ้าพูดถึงหลอมเป็นตัวกลไกบทบาทที่ก่อรูปขึ้นมา ถ้าพูดถึงบางกลัวยนออกก็จะพูดถึงกลไกที่ทำนํ้าปลา หรือกลุ่มการจัดการทรัพยากรที่ทำอยู่ในส่วนของกลไกนี้ก็ยังขับเคลื่อนต่อ เพียงแต่อาจจะไม่ได้มีกลไกเดียวแล้ว อย่างบ่อเจ็ดลูกที่มีพื้นเพื่องานระยะที่ 1 ของหาดยาว-เจ้าไหม เราเคลื่อนด้วยกลุ่มแปรรูป งานระยะที่ 2 ถ้าเราจะขับเคลื่อนนอกเหนือจากกลไกที่เป็นตัวแปรรูปแล้ว ยังมีกลไกที่ล้อไปกับกลุ่มแปรรูปอีกด้วยก็ได้ เราจะเห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นในระยะที่ 2 ว่าถ้าจะทำงานกันต่ออีก 18 เดือนหน้าตาจะประมาณไหน	